

6. Ржевська Н. Творчість як основна умова формування особистості майбутнього фахівця / Н. Ржевська // <http://ipto.kiev.ua/files/prho/prho3.pdf>
7. Роменець В. А. Психологія творчості : навч. посібник. 2-ге вид., доп. / В. А. Роменець. – К. : Либідь, 2001. – 288 с. ISBN 966-06-0191-3.
8. Сіверс З. Ф. Феномен творчості як базова складова акмеологічного розвитку особистості / З. Ф. Сіверс // Освіта і управління. – 2008. – С. 47-55.

Дяченко М. Д. Основни принципи творческой индивидуальности будущего журналиста в современных экономических условиях.

В статье подан вопрос профессиональной подготовки будущих журналистов. Особенное внимание уделяется проблеме формирования творческой индивидуальности будущего журналиста в современных экономических условиях.

Ключевые слова: журналист, формирование индивидуальности.

Dyachenko M. D. The Principles of Creative Individuality of a Future Journalist in Contemporary Economical Conditions.

The article is dealing with the problems of professional training of journalists. It focused on the problem of training the creative individuality of a future journalist in the contemporary economical conditions.

Keywords: journalist, forming the individuality.

Каричковська С. П.

Уманський національний університет садівництва

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

У статті аналізується структура умов професійної підготовки майбутніх учителів англійської мови у вищій школі.

Ключові слова: вищий навчальний заклад, професійна підготовка, компоненти.

Україна ХХІ століття характеризується докорінними змінами в системі вищої освіти. Інтеграція до європейської та світової спільноти та приєднання національної системи вищої освіти до Болонської хартії висувають нові вимоги до професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови, образ яких пов'язується з фахівцями нової генерації.

Успіх модернізації освіти в Україні перебуває у тісному зв'язку з такими категоріями, як "якість освіти", "професійна підготовка" та "іншомовна професійна підготовка", що, таким чином, підкреслює стратегічне завдання удосконалення концептуальних засад професійної підготовки майбутніх фахівців освітянської сфери. Таким чином, вдосконалення професійної підготовки у вищій школі спрямоване на підвищення ефективності навчально-виховного процесу та реалізації особистісного потенціалу кожного випускника, спроможного успішно виконувати соціальне замовлення.

Аналіз наукових праць показує, що виділяються різноманітні компоненти педагогічних умов, що сприяють ефективному розвитку освіти, підготовці фахівців: "педагогічні", "освітні", "організаційно-педагогічні", "організаційні" тощо.

На нашу думку, при підготовці вчителів англійської мови у вищих педагогічних навчальних закладах умови професійної підготовки доцільно розділити на дві групи: організаційні та педагогічні (рис. 1.1).

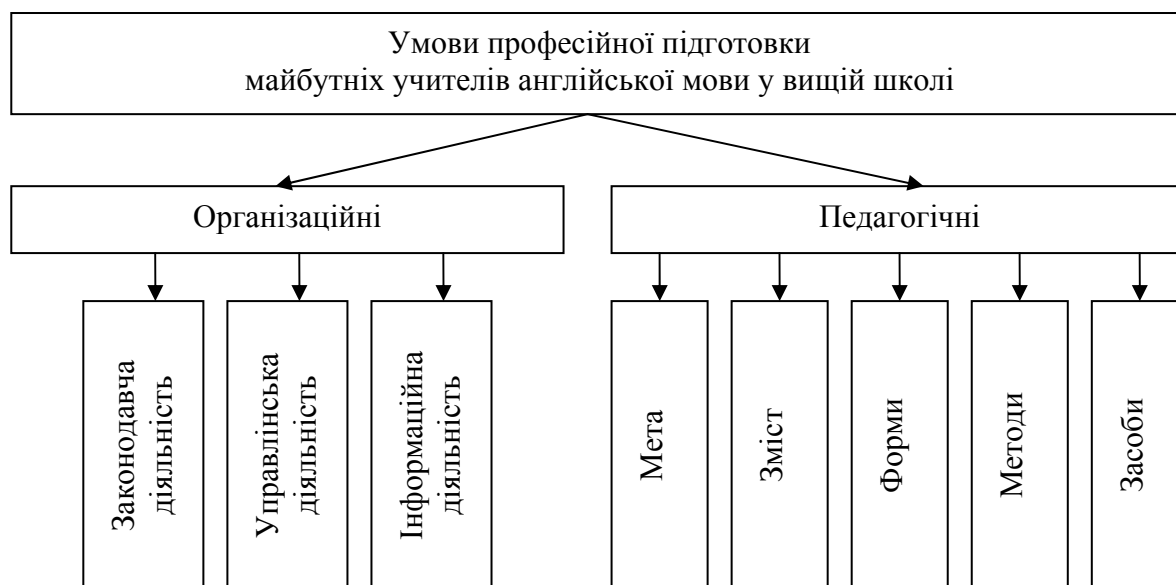

Рис. 1. Структура умов професійної підготовки майбутніх учителів англійської мови у вищій школі

Слід відмітити, що організаційні компоненти – це компоненти, що забезпечують організацію підготовки майбутніх вчителів англійської мови.

Педагогічні компоненти – це компоненти, що забезпечують освітній процес підготовки майбутніх вчителів англійської мови.

Першою компонентою організаційних умов професійної підготовки майбутніх учителів англійської мови у вищій школі є законодавча діяльність як правова і нормативна основа її існування та функціонування, що передбачає наявність необхідних нормативно-правових документів. Аналіз нормативних документів системи вищої освіти показує, що серед них основними є закони, укази, розпорядження, постанови, накази, положення, програми тощо, які регламентують вищу освіту та діяльність вищих навчальних закладів у сучасних умовах розвитку системи безперервної освіти. Слід відмітити, що при всій потужній нормативно-правовій базі в Україні, з метою вирішення сучасних завдань, зокрема підвищення якості освіти, нормативно-правове забезпечення має постійно удосконалюватися.

Наступною компонентою організаційних умов є управлінська діяльність, що має на меті створення, ефективне функціонування та розвиток багаторівневої структури і різноманітних за типами, видами, чисельністю вищих навчальних закладів.

Наступною складовою організаційних компонентів професійної підготовки майбутніх учителів англійської мови у вищій школі є інформаційна діяльність, що являє собою систему заходів, спрямованих на розробку і застосування необхідних наукових і методичних матеріалів. При цьому її завданнями є розробка та впровадження наукової та програмно-методичної бази; забезпечення вищих навчальних закладів науково-методичними матеріалами; визначення перспективних напрямів наукових психолого-педагогічних досліджень з вищої освіти тощо.

З метою вдосконалення організаційних умов підготовки майбутніх вчителів англійської мови у вищій школі вважаємо необхідним звернути увагу на наступні завдання та рекомендації.

У зв'язку з входженням України до європейського освітнього простору та приєднанням до Болонського процесу запровадити дворівневу систему підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавр і магістр.

З метою зближення української системи вищої освіти з європейською та розробки порівняльних структур кваліфікацій випускників, вважаємо необхідним забезпечити

стандартизацію результатів навчання при проектуванні освітньо-професійних програм, тобто розробку та опис чітко сформульованих та логічно пов'язаних вимог до компетенцій з іноземної мови (CEFR) та навчальних дисциплін, що мають безпосереднє відношення до майбутньої професійної діяльності.

Слід відмітити питання модернізації вітчизняних навчальних планів. Зокрема, шляхом забезпечення більшої професійної спрямованості освіти, тобто більш раціонального поєднання кількості годин на вивчення дисциплін циклу професійно орієнтованої підготовки з одночасним зменшенням їх кількості на дисципліни циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки.

В умовах переходу до особистісно-орієнтованого навчання в основу концепції підготовки вчителя англійської мови необхідно закласти принципи більшої варіативності та гнучкості навчального процесу. Тому пропонуємо збільшити перелік навчальних дисциплін за вибором студента.

Крім цього, о в умовах індивідуалізації навчально-виховного процесу та посилення ролі самостійної роботи студентів рекомендуємо збільшити кількість годин на самостійну та індивідуальну роботу з одночасним зменшенням кількості аудиторних занять.

Особливе значення серед педагогічних умов підготовки майбутніх вчителів англійської мови мають педагогічні умови, які забезпечують освітній процес. Основними компонентами педагогічних умов підготовки майбутніх вчителів англійської мови в університетах є мета, зміст, форми, методи і засоби.

Так, концептуальними засадами розвитку педагогічної освіти (2004) передбачено, що зміст педагогічної освіти з відповідних спеціальностей для різних освітньо-кваліфікаційних рівнів визначається галузевими стандартами вищої педагогічної освіти та стандартом вищої освіти вищого навчального закладу. Враховуючи їх особливості, зміст фундаментальної підготовки передбачає вивчення теоретичних основ спеціальності згідно з вимогами до рівня теоретичної підготовки педагогічного працівника відповідного профілю і базується на новітніх досягненнях науки.

Психолого-педагогічна підготовка передбачає вивчення, окрім традиційних навчальних дисциплін (дидактика, теорія виховання, історія педагогіки, загальна психологія, педагогічна і вікова психологія), інших навчальних дисциплін, які визначаються з урахуванням особливостей спеціальностей.

Зміст підготовки педагогічних кадрів з англійської мови спрямований на опанування студентами питань теорії і практики англійської мови.

Засвоєння майбутніми педагогами навчального матеріалу здійснюється у таких формах організації навчального процесу у вищому педагогічному навчальному закладі, як навчальні заняття, самостійна робота студентів, контрольні заходи. Передбачається, що основними видами проведення навчальних занять є лекції, семінарські, практичні і лабораторні заняття.

З урахуванням специфіки та змісту спеціальних навчальних дисциплін, їх місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньо-професійної програми, а також питомої ваги в навчальному процесі лекцій, семінарських, практичних і лабораторних занять визначено, що співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи студентів становить від 60% до 40%.

За результатами вивчення навчальних дисциплін студенти мають засвоїти сукупність теоретичних знань з англійської мови, зміст і методику її викладання у навчальних закладах, проектування педагогічного процесу тощо. На основі цих знань у студентів мають бути сформовані вміння і навички з англійської мови та педагогічної діяльності в навчальних закладах.

З метою покращення якості вищої освіти, зокрема професійної підготовки майбутніх учителів англійської мови у вищій школі пропонуємо звернути увагу на вдосконалення наступних компонентів педагогічних умов.

Враховуючи всезростаючий рівень міжнародної діяльності нашої держави та основні положення Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти рекомендуємо конструювати зміст навчання іноземної мови на засадах комунікативного підходу як такого, що найповніше забезпечує формування іншомовних вмінь та навиків. Результатом його реалізації є впровадження комунікативно орієнтованого навчання, мета якого – формування іншомовної комунікативної компетенції і використання її в діалозі культур країн світу;

Виходячи з завдань підготовки фахівців педагогічної професії у сфері іншомовної освіти, основних методологічних принципів Ради Європи та враховуючи наявність властивих студентам психологічних факторів напруження і скутості, які чинять гальмуючий вплив у відтворенні ними елементів професійно-комунікативної поведінки, ми пропонуємо розглядати формування у студентів комунікативної компетенції з урахуванням специфіки професійних інтересів в рамках спеціальності. Враховуючи тенденції розвитку сучасних технологій навчання вважаємо необхідним застосування вправ тренінгового характеру як таких, що найбільш повно вимогам професійно-орієнтованого навчання. Сюди відносимо проектну технологію (метод проектів), навчальні ігри (ділові, рольові), кейс-метод тощо. Будучи імітаційною моделлю реальних ситуацій і проблем, що вимагають самостійного вирішення, такі завдання спонукають до інтенсивного мислення, мобілізують увагу, дають змогу усвідомити специфіку обраної професії;

Крім того, з метою підвищення якості іншомовної педагогічної освіти неодмінною вважаємо інтеграцію традиційних педагогічних та новітніх мультимедійних навчальних технологій. Такий підхід у вивченні іноземної мови дозволяє інтенсифікувати навчальний процес, покращити якість засвоєння матеріалу, збільшити час активної мовної діяльності. Таким чином, вважаємо необхідним використання інформаційно-комп'ютерних технологій та інтерактивних методів навчання і мультимедійних засобів, впровадження електронних засобів навчання (підручників, посібників, каталогів, словників тощо), комп'ютерних навчальних програм, технічну і технологічну модернізацію навчальних лабораторій та засобів навчання.

На нашу думку, врахування зазначених компонентів організаційних та педагогічних умов у професійній підготовці майбутніх учителів англійської мови у вищій школі забезпечує перспективи для формування й визнання системи подвійних дипломів, розширення освітніх і наукових обмінів (мобільності), підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняної вищої освіти та її привабливості для студентів з інших країн світу.

Використана література :

1. *Абдуллина О. А.* Общепедагогическая подготовка в системе высшего педагогического образования. – М. : Просвещение, 1990. – 141 с.
2. *Васецька Л. І.* Від комунікативного змісту текстів за фахом до навчально-професійного спілкування // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. – 2009. – № 14. – С. 40-45.
3. *Высоцкий С. В.* Структура психолого-педагогических условий формирования поисково-творческой направленности личности в процессе обучения // Науковий вісник Південноукраїнського державного університету ім. К. Д. Ушинського: збірник наукових праць. – Одеса, 1999. – Вип. 8-9. – С. 90-94.
4. *Лавриченко Н. М.* Реформування освіти в європейських країнах за умов їх інтеграції // Шлях освіти. – 1997. – № 2. – С. 20-24.
5. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій : навч. посіб. / О. М. Пехота та ін. – К. : В-во А.С.К., 2003. – 240 с.
6. *Пассов Е. И.* Культуросообразная модель профессиональной подготовки учителя : философия, содержание, реализация // Иноземні мови. – 2002. – № 4. – С. 3-18.
7. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в європейському просторі вищої освіти. – К. : Ленвіт, 2006. – 35 с.

Каричковская С. П. Усовершенствование профессиональной подготовки будущих учителей английского языка в высших учебных заведениях

В статье анализируется структура условий профессиональной подготовки будущих учителей английского языка в высшей школе.

Ключевые слова: *высшее учебное заведение, профессиональная подготовка, компоненты.*

Karychkovska S. Improvement of professional training of future English teachers in higher educational establishments

In the article the structure of terms of professional of future teachers of English at higher school is analysed.

Keywords: *higher educational establishment, professional training, components.*

Кобаль В. І.

Закарпатський державний університет

РЕФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА МОЖЛИВІ ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

У статті розглядаються можливі шляхи реформування складових системи освіти України, з метою забезпечення високої якості освітніх послуг, конкурентоспроможності випускників вищих навчальних закладів на ринку праці та виходу системи освіти на європейський освітній простір.

Ключові слова : *система освіти України, якість освітніх послуг.*

У сучасному світі, який ввійшов у третє тисячоліття, розвиток України визначається у загальному контексті європейської інтеграції з орієнтацією на фундаментальні цінності західної культури: парламентаризм, права людини, свободу пересування, свободу отримання освіти будь-якого рівня та інше, що є невід'ємним атрибутом громадянського демократичного суспільства.

Необхідність реформування системи освіти України, її удосконалення і підвищення рівня якості є найважливішою соціокультурною проблемою, яка значною мірою зумовлюється процесами глобалізації та потребами створення позитивних умов для індивідуального розвитку людини, її соціалізації і самореалізації в цьому світі, адже роль знань в економічному розвитку країн світу постійно зростає і при цьому випереджає значущість засобів виробництва та природних ресурсів. За оцінками Всесвітнього банку, фізичний капітал в сучасній економіці формує 16% загального обсягу багатства кожної країни, природний – 20%, а людський капітал – 64%. Нині цінності створюються за рахунок підвищення продуктивності та використання нововведень, тобто застосування знань на практиці [1, с. 13]. Економічне процвітання визначається здатністю генерувати нові знання та використовувати їх в житті. Особливе місце в процесах продукування та трансляції знань належить системі освіти країни. Саме тут зосереджений великий кадровий, науково-технічний та інноваційний потенціали держави, які визначають значною мірою її економічний добробут.

Тому дослідження реальних шляхів вдосконалення та реформування системи освіти є актуальною та перспективною на сучасному етапі розвитку суспільства.

Наукові дослідження, відображені в працях Л. Бондар, М. Гриценка, П. Дроб'язка, М. Лисенка, О. Любара, Н. Побірченко, С. Сисоєвої, О. Сухомлинської, М. Стельмаховича, Б. Ступарика, Д. Федоренка, А. Черкашина, М. Ярмаченка та ін., розкривають проблеми освітньої політики, загального шкільництва, розбудови національної освіти, ідеї української національної школи, оригінальність і самобутність української концепції та моделі загальної освіти, діяльність педагогів і громадських діячів [2].